בס"ד

גליון מספר: 23

שבת פרשת ויחי

העלון מוקדש להצלחת נוחי
בן זהבה ויוסף דורון בן דזי

מאור - 0542390375

- הגליון השבועי של קהילת מכון -

יגדיל תורה

עשרת הרוגי מלכות

הרב יעקב דואני / רב במכון יגדיל תורה ומחבר הספר בית חם

עשרת הרוגי מלכות הם עשרה תנאים שהוצאו להורג באכזריות על ידי השלטון הרומאי בארץ ישראל משום שלא סרו למשמעתם, והמשיכו ללמוד תורה וללמד אותה.

מספר מדרשים ופרשנים תולים את מותם הנוראי של עשרת הרוגי מלכות בחטא האחים במכירת יוסף.

כך למשל מובא בפרקי היכלות (ה, ד - ה):

> אמר רבי ישמעאל אותו היום חמישי בשבת היה כשבאת השמועה מכרך גדול שברומי שצוה לופינוס קיסר ותפשו ארבעה אנשים אלו מאבירי ישראל: רבן שמעון בן גמליאל, ורבי ישמעאל בן אלישע, ורבי אלעזר בן דמא, ורבי יהודה בן בבא, ומאתים ושמונה אלפים תלמידי חכמים מירושלים פדיון שלהם. וכיון שראה ר' נחוניא בן הקנה גזרה זו עמד והורידני למרכבה ובקשתי שאלה מסוריאל שר הפנים, ואמר לי: עשרה נכתבו בבית דין של מעלה ונתנו לו לסמא"ל הרשע, שרו של עשו, ואמרו לו: לך והכחד מאבירי ישראל כל נתח טוב ירך וכתף, להשלים גזרת: (שמות כא, טז) "וגונב איש ומכרו ונמצא בידו מות יומת", ושמורה לו להנקם ממנו עד שתגיע: (ישעיה כד, כא) "יפקד ה' על צבא המקום במרום", בגדיים וכבשים של יום הכפורים. אמר רבי ישמעאל: כל ההתראות הללו וכל התנאין הללו התרו בו והתנו עם סמא"ל הרשע, והוא אמר: קבלתי עלי ויבחר עשרה מאבירי ישראל.

רבינו בחיי מבאר שעונש זה שניתן לעשרת הרוגי מלכות בעקבות חטא מכירת יוסף רמוז בפרשת ויגש. בפרשת ויגש לאחר שיוסף מתגלה אל אחיו, הוא חתם את דבריו ואומר לאחים: "עלו לשלום אל אביכם" וכתב רבינו בחיי שדבר זה רומז לעשרת הרוגי מלכות "אשר עלו לשלום אל אביהם שבשמים אחר שנתלבנו ונצרפו מחטאו של יוסף".

עוד מבאר רבינו בחיי שדבר זה גם נרמז במה שכתוב באותה פרשה עשר פעמים

>> המשך הדבר תורה בעמוד האחרון<<

הדמיון ככוח רוחני

הרב אמיר אזולאי/ רב במכון יגדיל תורה מחבר הספר על שלושה דברים

הקדמה:

העולם "המבוגר", אשר בוחן את המציאות עפ"י אמות מידה שכלתניות, נוטה לזלזל בכוח הדמיון. פעמים רבות נתייחס אל כוח הדמיון, אף בצורה בלתי מודעת כאל כוח ילדותי השייך לתקופות מוקדמות יותר בחיים האנושיים. כך, על פי רוב ייתפס כוח הדמיון כמשויך אל ילדים רכים בלבד, או אל אלו אשר מסיבה כזו או אחרת מנותקים מהמציאות האמתית אשר מתרחשת בפועל.

נבקש לעצור מעט ולברר האם כוח הדמיון הוא דבר ילדותי גרידא כפי שסוברת התפיסה הרווחת שהצגנו לעיל, או שמא יכול הוא לשמש בתפקיד חשוב ומהפכני בעולמו של עובד ה':

הגדרת כוח הדמיון:

ראשית כל, נבקש לעמוד מעט על הגדרתו המדויקת של כוח הדמיון, או כפי שהוא מופיע בלשונו של הרמב"ם ושאר חכמי ישראל לאורך הדורות- "כוח המדמה". לשם כך נעיין מעט בדבריו הנפלאים של הרמב"ם בספרו "שמונה פרקים" (פרק א') אשר מגדירים בצורה מדויקת להפליא מהו "כוח הדמיון":

"והחלק המדמה, הוא הכוח אשר יזכור רשמי המוחשים אחר העלמם מקרבת החושים אשר השיגום. וירכיב קצתם, ויפריד קצתם מקצתם. ולזה ירכיב הכוח הזה מן העניינים אשר השיגם עניינים שלא ישיגם כלל, ואי אפשר להשיגם. כמו שידמה האדם ספינת ברזל תשוט באוויר,ובן אדם שראשו בשמים ורגליו בארץ; ובעל חי – באלף עיניים, על דרך משל – והרבה מאלו הנמנעות ירכיבם הכוח המדמה וימציאם בדמיון"

ניתן לראות מתוך דבריו הנפלאים של הרמב"ם, שכוח הדמיון הוא יכולת אשר גנוזה בתוך אישיותו של כל אדם ואדם, הן בעת ילדותו והן בעת בגרותו. בשלב הראשוני האדם נפגש עם המציאות, ונחשף לחלקיה השונים. הרשמים אשר נקלטו בחושיו בעת היפגשו עם מציאויות חייו, נחקקות בקרבו ע"י כוח הזיכרון, ונטמעות בתוככי אישיותו. בשלב הבא, כוח

הדמיון יפעל באדם בצורה מתקדמת ועליונה יותר, הוא ייצור על בסיס הרשמים המוחשים, תרכובות מחשבתיות חדשות אשר נבנות על בסיס זיכרונותיו השונים ממפגשיו עם המציאות. ע"י כוח זה, יוכל האדם להיפגש עם מציאות אשר איננה עולה בקנה אחד עם ההשגה החושית, שבאמצעותה בד"כ משיגים אנו את העולם הנגלה ואת מוחשיו השונים.

שימוש בכוח הדמיון לטוב או לרע:

אלא שצריכים אנו לדעת שסכנה גדולה טמונה בכוח הדמיון. אכן מצד אחד יכולים אנו לפעול גדולות ונצורות ע"י כח הדמיון כפי שנראה בהמשך הדברים, אולם גם סכנות גדולות טמונות הן בחובו של כח זה.

על מנת לעמוד על הסכנה העיקרית שבאה לצד נפלאותיו של כח הדמיון צריכים אנו להגדיר הגדרה יסודית וחשובה. באמצעות כח הדמיון, יכול האדם להתבונן ולהשקיף במציאות אשר איננה נמצאית בפועל באופן מוחש במציאות. דבר נוסף וחשוב הוא שהדמיונות שהאדם מדמיין הינם פועל יוצא של עולמו הפנימי. במידה והאדם יהיה חומרי וגס, אשר כל מענייניו ורצונותיו סובבים סביב חיי נהנתנות וחומריות גסה, ממילא גם דמיונותיו וחלומות ישרתו את מגמת חייו החומרית. ייתכן ויהיו אלה דמיונות תאוותניות שיפקדו את עולמו חדשים לבקרים, או שמא יהיו אלה דמיונות שונים אשר אינם עולים בקנה אחד עם עולמה של התורה והקדושה. כללו של דבר במידה ויהיה האדם חומרי וגס, גם כוח הדמיון שלו יתרכז בדברים נמוכים ושפלים.

אלא שלצד הסכנות השפלות הללו, כוח הדמיון מביא עמו גם מתנות אדירות ויכולות רוחנית עוצמתיות. במידה וחייו של האדם יסבבו סביב ממדי הקדושה של המציאות, דהיינו

דהיינו שיהיה האדם בן תורה אמתי החפץ בהופעת חיי הקודש במציאות, ממילא יצייר הוא בעיני דמיונו מציאויות רוחניות עליונות ונישאות, אשר יבססו במוחו רבדים עמוקים ונסתרים של המציאות, אשר אינם נקלטים כלל בחושים הגשמיים שלנו. נעמוד מעט על הדברים:

"החלומות הגדולים"

אכן, ע"י כוחו המופלא של הדמיון יכול האדם להתרומם אל מעלות רוחניות עליונות מאד. כפי שעולה בצורה נפלאה מדבריו המרתקים של הרב קוק **זצ"ל** (אורות הקודש א', נג'):

"החלומות הגדולים יסוד העולם הם. המדרגות שונות הן. חולמים הם הנביאים, בחלום אדבר בו. חולמים הם המשוררים בהקיץ, חולמים בעלי המחשבה הגדולים לתקון העולם. חולמים אנו כולנו בשוב ד' את שיבת ציון."

בדברים הנפלאים הללו, מזכיר הרב זצ"ל את "החלומות" חשוב לציין שחלומות אין פירושם "מיצג לילה" בלבד. חלום הוא הופעה מסוימת של כוח הדמיון. ייתכן ואכן יופיע החלום בעת שנת הלילה העריבה, אולם אין זה מחייב כלל, שכן ישנה אפשרות לחלום ולדמיין גם בעת היקיצה מלאה.

בתוך הדברים, עומד הרב על ארבעה מדרגות של דמיונות מקודשים, אשר באמצעותם נחשף האדם אל ממדים נשגבים של קדושה עליונה אשר אינם יכולים להיקלט בחושיו המגושמים. נסקור בקצרה את המדרגות הללו, החל מהמדרגה הנמוכה ביותר ועד למדרגה העליונה והנישאה השמורה לאנשים קודש עליונים:

המדרגה הראשונה היא חלומו הכמוס של כל יהודי באשר הוא "בשוב ה' שיבת ציון". במשך שנות גלות רבות, מחשבה חרישית אחת פעמה בלב יהודי הגולה לשוב אל ארץ הקודש, "לבנות ולהיבנות". המחשבה על כהני ה' אשר משמשים בעבודתם הקדושה ועל שירת הלויים העריבה, הסעירה את רוחם והציפה את תפילותיהם החרישיות. מחשבה שכזו, אף היא פועלת ומופיעה ע"י כוח הדמיון, אשר באמצעותו גם בלב המרה, יכול כל יהודי לדמיין את המציאות השלימה ולכסוף אליה.

המדריגה השנייה היא מדרגה גבוהה יותר מקודמתה, והיא מדרגתם של בעלי המחשבה הגדולים לתיקון העולם. ישנם אנשים עליונים וטהורים, אשר מסוגלים להתבונן באידאל העליון של המציאות. יכולים הם להתרומם בעני רוחם אל המציאות המתוקנת אשר אליה שואפים אנו בסתר ליבנו, ולצייר אותה מכוח דמיונם בצורה מוחשית ונפלאה. האנשים הגדולים הללו, יכולים הם לחשוף את המציאות הגשמית כולה, אל מדרגות נפלאות ועליונות של תיקון, והכל באמצעות כוח הדמיון.

המדרגה השלישית היא מדרגתם של המשוררים הדגולים, כדוגמת דוד מלך ישראל. ביכולתם של האנשים הנפלאים הללו, ליצור באמצעות כוח הדמיון יצירות מופלאות אשר מביטות הן בצורה מוחשית וחזקה אל מציאות עליונה ונפלאה.

המדרגה הרביעית והגבוהה ביותר היא מדרגתם המופלאה של נביאי עמנו. הנביאים, מסוגלים הם לקבל מסרים ישירים עפ"י רמתם הרוחנית, מקוב"ה ושכינתיה. באמצעות כוח הדמיון הטהור שלהם, מסוגלים הם להיחשף אל ממדי קדושה אדים מאין כמותם, ולהפיק מהם דרכי התנהגות ותוצרים מחשבתיים עבור האומה כולה.

כללו של דבר, ככל שהאדם יהיה רוחני, עליון וטהור יותר, כך ממילא גם כוח הדמיון שלו יילך ויתרומם ויחשוף אותו אל עולמות עליונים ועמוקים בתוך הוויית המציאות. הדמיון יכול לרומם את האדם אל קדושה עילאה שאיננה נקלטת בחושים הגשמיים.

לסיכום:

כוח הדמיון איננו רק כוח השמור לשלבים מוקדמים בחיי המין האנושי, אלא ביכולתו לסייע לאדם להתרומם אל התבוננות עליונה במציאות נשגבה אשר איננה נקלטת בחושיו הגשמיים. אולם על מנת להשתמש בצורה נכונה ומועילה בכוח הדמיון, צריכים אנו לחזק ולפתח את עולמנו הרוחני ואת אחיזתנו בקודש.

שנזכה להעפיל אל דמיונות נפלאים ונשגבים.

ברכת שעשה לי נס- על נס שנעשה לאביו

הרב מאור תורג'מן / יו"ר מכון יגדיל תורה

איתא בגמרא בברכות דף נד עמוד א

אמרי: אניסא דרבים כולי עלמא מיחייבי לברוכי, אניסא דיחיד – איהו חייב לברוכי.

הטור כתב שלמעשה המסקנה שעל נס שנעשה לרבים לכולם יש חובה לברך, אך על נס של יחיד רק אותו אחד שנעשה לו הנס עליו לברך.

אך הרי"ף כתב שגם על נס של יחיד יש חיוב למי שנעשה הנס לברך וכן לבנו.

והטור הביא שלאותם הגורסים שלבנו יש חיוב לברך, לא רק לבנו יש חובה לברך אלא הוא הדין שכל יוצאי יריכו חייבים לברך שעשה נס לאבותינו במקום הזה. וכן כתב הרשב"א והטעם משום שכל יוצאי יריכו שותפים באותו הנס.

והרא"ש כתב שהגירסא בגמרא שלנו שעל אונס של יחיד רק לו לבדו יש חובה לברך אך לא לבנו.

והב"י כתב שמכיון שהרי"ף והרמב"ם גרסו שאף לבנו יש חובה לברך כן יש לפסוק להלכה.

פסיקת הלכה:

השו"ע פסק כרשב"א: "הרואה מקום שנעשה נס ליחיד, אינו מברך; אבל הוא עצמו מברך שעשה לי נס במקום הזה; וכל יוצאי ירכו גם כן מברכין שעשה נס לאבי במקום הזה".

המ"ב (יד, טו) כתב שנס ליחיד זהו נס שלא נעשה לרוב ישראל וכמבואר בסע' ב'. ואותו יחיד עליו לברך כשחוזרו מגיע לשם אחר קרא לו הנס ומפעם הראשונה ואילך אינו מברך כשמגיע שם אא"כ עברו שלושים יום מברכה ראשונה.

האם בשעה שנעשה לו נס מברך בשם ומלכות

בהלכה ברורה (ג) כתב שאין לברך בשם ומלכות בשעה שנעשה לו הנס, אמנם האיש מצליח (ח"ב סע' יא) וברכת ה' (ח"ד פ"ו סמ"ד) כתבו שגם בשעה שנעשה הנס מברך.

נכדו (הבן של בן בנו) האם צריך לברך

המ"ב (טז) הביא שהאליה רבה כתב שדוקא בנו ובן בנו צריכין לברך בין שנולדו קודם שקרה הנס ובין שנולדו לאחר מכן משום כבוד אביהם,

אך מהנכד ואילך אין מברכין אלא אם קרה הנס ואז נולדו אבותיהם, שאז הם שותפים כולם באותו הנס.

ובהלכה ברורה (י) כתב שגם הבן וגם הנכבד שמברכים זה דוקא כשנולד הבן לאחר שאירע הנס ואלאמלא בנס לא היו באים לעולם אבל אם נולד הבן קודם לכן אינו רשאי לברך. ואפילו אם הנכבד נולד לאחר שאירע הנס אם אבניו נולד קודם שאירע הנס אין הנכבד רשאי לברך על הנס שאירע לסבו ומ"מ נכון שיאמרו את הברכה בלא שם ומלכות.

מה נוסח הברכה לבן

השו"ע פסק "שעשה נס לאבי במקום הזה"

המ"ב (יז) ביאר שזה מוסב על בן ומבן הבן ואילך שמברך שעשה נס לאבותי או נוסח אבי אבא.

נס שאירע לבנו או לאישתו

בהלכה ברורה (י) כתב שהאב אינו רשאי לברך על הנס שאירע לבנו, וכן האיש אינו מברך על נס שנעשה לאשתו, וכן האישה אינה מברכת על הנס שנעשה לבעלה, וכ"ש שאין אדם אחר מברך על נס שנעשה לחבירו אפילו הוא חביב עליו ביותר. ומ"מ נכון שכל הנ"ל יאמרו הברכה בלי שם ומלכות.

גאולה מההפטרה הפטרת ויחי מלכים א פרק ב

הרב יוסף חיים

"וַיִּקְרְבוּ יְמֵי-דָוִד, לָמוּת; וַיְצַו אֶת-שְׁלֹמֹה בְנוֹ, לֵאמֹר"

רגע לפני שדוד המלך נפרד מממלכת ישראל ומחזיר את נשמתו הקדושה לכור מחצבת הוא מצווה את בנו יורשו.הוא נפרד מאותה ממלכה שהקדיש לה את חייו ונחלם במלחמות רבות מבית ומחוץ כדי לבנותה ולהעמידה על כנה,כדי שהיהלום שבכתר יוכל להבנות. הלא הוא בית המקדש .

אין ספק שלדוד היתה עבודה קשה "לנקות" את כל מה שמנע מממלכת ישראל להיות כלי ראוי להשראת שכינה.חווה ייסורים רבים בדרך:

לאחר שנאמר לשאול בנבואה שהממלכה נקרעת ממנו ועוברת לדוד,לא ידע דוד מנוח לכף רגלו .שאול ואנשיו רדפו אותו במשך שנים.בנוסף לזאת מלחמות רבות עם פלישתים פקדו אותו ,ולאחר מכן מלחמות בתוך ביתו כדוגמת המרד של בנו אבשלום.

אך כל מה שעבר על דוד היה בעצם הכנה לקראת בנין המקדש.

כידוע, דוד לא זכה לכך, אך בהפטרה השבת ממשיך דרכו, בנו שלמה, זוכה לבנות את בית המקדש.

בצוואתו של דוד לשלמה מופיעה הדרכה מדוייקת מה לעשות כדי להגיע לאותו "ניקיון" מיוחל :

דבר ראשון מבקש דוד משלמה לא לעזוב את דרך ה׳ .הוא מבטיח לו כי על פי נבואת נתן הנביא, אם ילך בדרך השם יצליח בכל .

עוד בצוואו מבקש דוד משלמה להמשיך "לנקות" את מה שיכול לערער את מלכותו,כמו למשל לבוא חשבון עם יואב בן צוריה ושמעי בן גרה . על כך שמרדו במלכות.

בפרשת השבוע גם כן מופיעה צוואה. צוואתו של יעקב בעודו על ערש דווי. יעקב מדבר אל כל השבטים ומשאיר להם את ירושתו אותה קיבל מאברהם אבינו מוכיח אותם וגם מזהיר אותם מחולשותיהם .יעקב אף מציין בפניהם את נקודות החוזקה של כל שבט ושבט .

וכמובן יוסף הצדיק רגע לפני הסתלקותו מנבא גם את הגאולה המיוחלת :

''פָּקֹד יִפְקֹד אֶתְכֶם וְהֶעֱלָה אֶתְכֶם מִן־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב"

ומהו המסר כאן לדורות ? יש כמה וכמה .

מסר ראשון: יחסים תקינים בין אב לבנו הם הכרחיים לצורך המשכיות הדבקות בדרך התורה. שכמו שעלה בדעתי בדרך הדרש שבמילה 'אבן' ישנה גם המילה אב וגם המילה בן .כאשר אחד מן השניים חסר -היעוד של שניהם נפגם.

מסר שני : סור מרע ועשה טוב - ראשית הסר מכשולים ואז תוכל לשגשג ולצמוח בכל מישור, ממש כמו שכתוב בסוף ההפטרה :"וּשְׁלֹמֹה--יָשַׁב, עַל-כִּסֵּא דָּוִד אָבִיו; וַתִּכֹּן מַלְכֻתוֹ, מְאֹד."

מסר שלישי: כדי לבנות שוב את בית המקדש צריך להתבונן בתשומת לב רבה בצוואת דוד לשלמה :לא לעזוב את דרך התורה,כי היא לנו ערובה להצלחה בארץ הזאת,"ולהתנקות" מכל אויב המסכן את קיומינו הפיסי והרוחני.

שבת שלום.

שאלת השבוע

האם נכבד מברך על נס שקרה לסבו כאשר מגיע למקום שבו נעשה הנס?

ר' גבריאל אזולאי — זכה בשובר לרכישה בקורסים של 100 ש"ח

את הפתרונות יש לשלוח למייל או לוואטסאפ של המכון עד יום רביעי

myagdiltora@gmail.com / 0542390375

מזל"ט ואיחולים

העלון מוקדש לרפואת חנה אזולאי בת סוליקה

ולעילוי נשמת מסעוד בן עיישה ושרה בת חנה

ודוד רחמים בין עישא ואברהם ז"ל

ניתן לשלוח מזל"ט או איחולי ברכה למייל או לוואטסאפ של המכון עד יום חמישי.

<< המשך הדבר תורה מעמוד השער <<

את המילה "האנשים" ולא כינה אותם הכתוב "אחי יוסף". בשינוי זה יש רמז נוסף לעשרה הרוגי מלכות.

ויש לשאול, מדוע היה צורך לפרוע את החוב ולהעניש את עשרת הרוגי המלכות, והרי לכאורה, יוסף סלח לאחים שלו בלב שלם, וכמו שכתוב בפרשתנו (פרשת ויחי):

וַיִּרְאוּ אֲחֵי יוֹסֵף כִּי מֵת אֲבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ לוּ יִשְׂטְמֵנוּ יוֹסֵף וְהָשֵׁב יָשִׁיב לָנוּ אֵת כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר גָּמַלְנוּ אֹתוֹ: וַיְצַוּוּ אֶל יוֹסֵף לֵאמֹר אָבִיךָ צִוָּה לִפְנֵי מוֹתוֹ לֵאמֹר: כֹּה תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף אָנָּא שָׂא נָא פֶּשַׁע אַחֶיךָ וְחַטָּאתָם כִּי רָעָה גְמָלוּךָ וְעַתָּה שָׂא נָא לְפֶשַׁע עַבְדֵי אֱלֹהֵי אָבִיךָ וַיֵּבְךְּ יוֹסֵף בְּדַבְּרָם אֵלָיו.. וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף אַל תִּירָאוּ כִּי הֲתַחַת אֱלֹהִים אָנִי: וְאַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹהִים חֲשָׁבָהּ לְטֹבָה לְמַעַן עֲשֹׂה כַּיּוֹם הַזֶּה לְהַחֲיֹת עַם רָב: וְעַתָּה אַל תִּירָאוּ אָנֹכִי אֲכַלְכֵּל אֶתְכֶם וְאֶת טַפְּכֶם וַיְנַחֵם אוֹתָם וַיְדַבֵּר עַל לִבָּם:

מתרץ רבינו בחיי שאומנם כתוב שהאחים ביקשו מחילה יוסף, אבל לא מבואר בכתוב אם אכן יוסף סלח להם.

ומבואר במשנה במסכת בבא קמא (צב ע"א) שכל מי שחטא לחברו ועשה תשובה, אינו נמחל לו לעולם עד שירצה את חברו.

ואע״פ שכתוב על יוסף: ״וינחם אותם וידבר על לבם״ שזה נראה לכאורה שיוסף התרצה להם, מכל מקום, לא כתוב במפורש שיוסף מחל להם וכן לא כתוב שהודה להם שישא פשעם וחטאתם.

לפי זה, האחים מתו בעונשם ולא מחל להם יוסף טרם מותם ולכן אי אפשר היה להם להתכפר מעונם. מסיבה זו, הקב״ה היה צריך לשמור את העונש בתור פיקדון עד אשר יגיע הזמן המתאים לפורעו, והתממש העונש אצל עשרת הרוגי מלכות.

צדיקים אלו המכונים עשרת הרוגי מלכות נבחרו לשאת בעונש החמור ולפרוע את החוב הישן מעל עם ישראל כולו. עשרת הרוגי מלכות חוו ניסיונות וקשיים בלתי נתפסים, כמו שמתארים המדרשים והפיוטים השונים. אך דוקא בגלל צדיקותם וחסידותם הרבה הקב״ה בחר בהם ולא באחרים, וכמו שמובא במדרש ״אלה אזכרה״ דו שיח בין רבי ישמעאל (שהיה אחד מאותם הרוגי מלכות) למלאך גבריאל: ״אמר לו גבריאל: חי נפשך ישמעאל בני, שמיום שמכרו השבטים את יוסף לא מצא הקב״ה בדור אחד עשרה צדיקים וחסידים כמו השבטים, לפיכך הקב״ה פורע מכם״.

כל יהודי צריך לכוון כל יום למסור את נפשו לשם שמים, וכמו שאנו אומרים שלוש פעמים ביום בתפילה בברכה ׳רצה׳: ״ואשי ישראל ותפילתם מהרה באהבה תקבל ברצון״, וכתב הטור (או״ח סימן קכ) פירוש הדברים על פי המדרש: ״יש מיכאל שר הגדול מקריב נשמתן של צדיקים על המזבח של מעלה, ועל זה תיקנו ואשי ישראל״.

שבת שלום!